

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
judecător: N. Pasecinic
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc

dosarul nr. 2ra-2379/2017
nr. 2ra-138/2018

D E C I Z I E

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mustafa
Sertach împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii
Generale a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material și
moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale
procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligarea aducerii scuzelor oficiale din
numele statului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, prin care s-
au admis apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și
Procuratura Generală a Republicii Moldova, s-a modificat hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017 prin micșorarea sumei încasate,

c o n s t a t ă :

La 03 noiembrie 2016, Mustafa Sertach, prin intermediul avocatului
Sergiu Mălai s-a adresat în instanța cu cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM cu privire la încasarea
prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de
urmărire penală și ale procuraturii, manifestate prin tragerea ilegală la răspundere
penală, obligarea Procuraturii Generale a RM de a aduce scuze oficiale în numele
statului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, fiind cetățean al Republicii
Cipru, împreună cu ruda sa, Kemal Ercut la 28 ianuarie 2016 cu cursa Londra -
Chișinău, au aterizat la Aeroportul Internațional Chișinău cu scopul ca Kemal
Ercut să se logodească cu cetățeanca Republicii Moldova Vera Ceban. Aflându-se
la Aeroportul Internațional Chișinău la ghișeul de control al pașaportului la
prezentarea pașaportului său cât și a pașaportului lui Kemal Ercut, Kemal Ercut a

fost întrebat de ce a pus bani în interiorul pașaportului, la ce acesta a răspuns că probabil banii au nimerit întâmplător.

A mai indicat că, ulterior, au fost verificați în haine până la corp, respectiv au fost verificate și bagajele, însă nimic suspect nu a fost depistat. După ce au fost interogați, anchetatorul le-a spus că sunt liberi și pot pleca și că timp de 2-3 zile le vor fi restituite pașapoartele.

A doua zi, dânsul împreună cu Vera Ceban și Kemal Ercut au plecat la aeroport, acolo ei au rămas în sala aeroportului, iar Vera Ceban a plecat la sectorul de poliție.

După ce a ieșit de la sectorul de poliție Vera Ceban le-a comunicat că polițistul pe nume Aurel i-a dat un număr de telefon a unui avocat care trebuia chipurile să-i ajute.

În aceeași zi, Vera Ceban a telefonat avocatul i-a comunicat că persoanele străine cărora li s-au luat pașapoartele trebuie să achite câte 600 euro pentru a li se întoarce pașapoartele.

Nefiind de acord cu aceasta, ei au scris o plângere la organele competente pentru faptul că de la ei se pretind bani.

Astfel, în baza plângerii depuse, de către DGUP a CNA a fost pornită cauza penală nr. 2016970044, conform art. 42, 324 alin. (1) Cod penal, pe faptul coruperii pasive comise de către avocat și unul dintre colaboratorii poliției care estorcau bani de la cetățenii Republicii Cipru Kemal Ercut și Mustafa Sertach.

Reclamantul a mai indicat că la 24 februarie 2016 i-a fost prezentată ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. (b) Cod penal, iar la 29 februarie 2016 i-a fost adusă la cunoștință ordonanța prin care a fost scos de sub urmărire penală, iar cauza penală în privința lui a fost clasată, fiindu-i restituit pașaportul și bancnota de 10 euro.

În ordonanță a fost indicat faptul că, conform raportului de expertiză nr. 45 din 08 februarie 2016 a pașaportului și bancnotei de 10 euro ridicate de la Mustafa Sertach sunt veridice.

A menționat reclamantul că, prin ordonanța din 29 februarie 2016 emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, de iure și de facto a fost constatat că urmărirea penală în privința acestuia a fost începută în lipsa probelor, nu a existat temei de a aplica măsuri de constrângere în privința acestuia și de a-l bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Totodată, a indicat reclamantul că a fost bănuț ilegal în comiterea acțiunilor pe care nu le-a comis, iar colaboratorii care au instrumentat cauza penală în privința lui intenționat și-au depășit atribuțiile de serviciu, încălcând legea prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu imens, atât material, cât și moral.

Reclamantul a indicat că până la moment nici procurorul care a condus urmărirea penală nici procurorul ierarhic superior nu i-au adus scuze oficiale în numele statului.

Toate aceste acțiuni i-au pricinuit reclamantului imense stresuri și suferințe sufletești, morale, care evident i-au agravat starea sănătății.

De asemenea a indicat că, a suportat cheltuieli pentru asistență juridică, deoarece avocatul său a fost implicat în permanență la examinarea cauzei la

urmărirea penală, în perioada 24 februarie 2016 – 04 martie 2016, achitându-i un onorariu de 2 500 lei.

La fel, a indicat reclamantul că la 06 februarie 2016 avea bilet retur achitat în prealabil la avionul cu cursa nr. 3797 spre Marea Britanie, dar din cauza, că i-a fost ridicat pașaportul, a fost în imposibilitate de a zbura spre casă, costul biletului retur fiind la prețul de 141 lire sterline.

A mai menționat că, conform informației de la agenția de călătorie „Aysen Travel” cu sediul în Marea Britanie, or. Lodra, Edonton nr.18 IND str. Silver, reclamantul a achitat 800 lire sterline (factura nr. C0251785) pentru patru zboruri la 18 februarie 2016 Heatrow-Paris Carles de Gaulle (Air Franse), la 22 februarie 2016 Paris Carles de Gaulle-Heatrow (Air Franse), la 29 februarie 2016 Stansted-Ercan (Pegaslines Airlines) și la 05 martie 2016 Chișinău-Luton (Wizz air) și cazare în hotel de patru stele Champs Elysees (Paris), iar din cauza ofițerului de urmărire penală PCE al direcției Generale Urmărire Penală a CNA locotenent-colonel Vladislav Ciobanu, colaboratorilor de urmărire penală al SUP a SPP Aeroportul Internațional Chișinău, procurorului care a condus urmărirea penală, a ratat toate zborurile plănuite și cazarea în hotel.

De asemenea reclamantul a achitat 141 lire sterline pentru biletul ratat la zborul nr. 3797 spre Marea Britanie la 06 februarie 2016.

A solicitat Mustafa Sertach încasarea prejudiciului material cauzat în sumă de 941 lire sterline sau 22 772,2 lei, precum și onorariul avocatului în sumă de 2 500 lei, pentru examinarea dosarului în cadrul anchetei penale, iar în total prejudiciul material în sumă de 25 272,20 lei, încasarea prejudiciului moral în suma de 50 000 mii lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017 acțiunea depusă de Mustafa Sertach a fost admisă parțial și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Mustafa Sertach suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 1 000 lei, iar în total suma de 11 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 februarie 2017 Ministerul Justiției al RM a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 01 martie 2017, Procuratura Generală a RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 au fost admise apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, a fost modificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017, în partea încasării sumei de 10 000 lei, în calitate de prejudiciu moral cauzat, cu micșorarea sumei încasate, de la 10 000 lei, la 3 000 lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 10 iulie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei (f.d. 108).

Iar, la 15 septembrie 2017, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 15 septembrie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 13 iunie 2017, în termen, în cazul în care copia deciziei instanței de apel a fost expediată participanților la proces la 10 iulie 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d. 108), iar la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la materialele cauzei.

Susține recurentul că, instanțele ierarhic inferioare, la primirea soluției judecătorești, au aplica eronat normele de drept material cu privire la determinarea aplicabilității prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 la circumstanțele invocate în speța examinată. Or, în astfel de circumstanțe, instanța de apel urma să respingă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Mustafa Sertach cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, pe motiv că prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 sunt inaplicabile acțiunii înaintate.

A mai indicat că, instanțele de judecată nu au luat în considerare pct. 14 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiției nr. 8 din 24 decembrie 2012, potrivit căruia examinarea corectitudinii procedurilor de arestare, temeinicia deciziei de reținere sau gradul de motivare al actului prin care a fost dispusă arestarea, nu ține de competența instanței civile, deoarece aceste chestiuni urmează a fi decise în cadrul procedurilor penale.

În contextul celor relatate, constată cu certitudine că instanțele absolut neîntemeiat și contrar prevederilor legale a constatat ilegalitatea acțiunilor organelor de drept, fapt ce nu poate intra în sarcina instanțelor civile, or, litigiul de judecată întemeiat în baza Legii. 1545 este cu caracter civil și nu ține de competența instanței de judecată de a se expune pe marginea circumstanțelor ce țin de desfășurarea urmăririi penale.

Totodată indică că, prima instanță și instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat circumstanțele importante pricinii pe deplin, precum și și-a bazat decizia pe fapte neprobate și declarative, în partea ce ține de constatarea faptului precum că, ca consecință a cauzei penale, Mustafa Sertach a avut de suportat careva suferințe fizice și psihice, frustrări și lezare a reputației persoanele.

La acest capitol, fiind necesar de reținut că, nu au fost prezentate probe concludente, utile, veridice și legale în justificarea celor invocate, fapt ce contravine reglementărilor art. 118 Cod de procedură civilă.

De altfel, susține recurentul că nu s-a demonstrat prin mijloace de probă, în ce constă reputația intimatului Mustafa Sertach anterior intentării urmăririi penale și modificarea acesteia prin raportare la percepția cetățenilor, după data încetării urmăririi penale. Mai mult ca atât nu este nici într-un mod probat faptul că intimatul se bucura de o reputație ireproșabilă anterior aflării sub urmărire penală.

Potrivit art. 440, alin. (2) Cod de procedură civilă, recursul înaintat de Ministerul Justiției al RM a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, în baza ordonanței Centrului Național Anticorupție din 24 februarie 2016, Mustafa Sertach a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin ordonanța Procuraturii Anticorupție din 29 februarie 2016 Mustafa Sertach a fost scos de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cauza penală fiind clasată și fiind dispusă restituirea lui Mustafa Sertach a pașaportului și bancnotei cu nominalul de 10 euro, ridicate la 28 ianuarie 2016 (f.d. 12-14).

Înaintând acțiunea în judecată, împotriva Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM, Mustafa Sertach a solicitat încasarea prejudiciului material cauzat în sumă de 941 lire sterline sau 22 772,2 lei, precum și onorariul avocatului în sumă de 2 500 lei, pentru examinarea dosarului în cadrul anchetei penale, iar în total prejudiciul material în sumă de 25 272,20 lei, încasarea prejudiciului moral în suma de 50 000 mii lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță la 02 februarie 2017 a admis parțial acțiunea și a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Mustafa Sertach suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 1 000 lei, iar în total suma de 11 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Iar, instanța de apel la 13 iunie 2017 a admis apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM și a modificat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017, în partea încasării sumei de 10 000 lei, în calitate de prejudiciu moral cauzat, cu micșorarea sumei

încasate de la 10 000 lei până la 3 000 lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

În circumstanțele respective, Colegiul consideră că prima instanță întemeiat și legal a constatat că în urma acțiunilor colaboratorilor organelor de drept, Mustafa Sertach a suferit un prejudiciu moral și fizic, cauzându-i-se un disconfort și respectiv un prejudiciu moral, constatare menținută și de către instanța de apel, însă cu modificarea sumei în sensul micșorării.

Or, potrivit art. 2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infrațiuni).

Conform art. 3, alin. (1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare, iar potrivit prevederilor alin.(2) al aceleiași Legi, prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Mai mult, potrivit art. 6 al aceleiași legi, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecționale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.

313, alin. (5) Cod de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 11, alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție, iar potrivit prevederilor alin. (2) și (3), instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219, alin. (4) Cod de procedură penală; în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Astfel, potrivit art. 14, alin. (1) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, repararea prejudiciului specificat la art. 7, lit. a), c), g) și în capitolul III, se efectuează din contul bugetului de stat.

Conform prevederilor art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Iar, potrivit art. 1422, alin. (1) - (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, iar potrivit alin. (3), reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Mai mult ca atât, conform art. 53, alin. (2) Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Prin prisma celor supra relatate, instanța de recurs consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel întemeiat și legal au constatat că, drepturile fundamentale garantate a lui Mustafa Sertach au fost încălcate și în cazul dat sunt

aplicabile prevederile art. 3, 6, 10 și 11 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, art. art. 219, 525 Cod de procedură penală, art. art. 1398, 1404, 1422, 1423 Cod civil, în cazul în care, Mustafa Sertach a obținut calitatea de bănuț în cadrul cauzei penale, pornit în baza unor probe acumulate de organul de urmărire penală, potrivit ordonanței Centrului Național Anticorupție din 24 februarie 2016, iar prin ordonanța Procuraturii Anticorupție din 29 februarie 2016 Mustafa Sertach a fost scos de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Reieșind din cele supra indicate, urmează a menționa că în urma încetării urmăririi penale pe numele lui Mustafa Sertach din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii acestuia i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Aici, urmează a menționa că, instanțele de judecată just au constatat faptul că, în urma acțiunilor organelor de drept ale Republicii Moldova, Mustafa Sertach a suferit retrări psihice și stare de stres și respectiv un prejudiciu moral și fizic, cauzându-i-se un disconfort și un prejudiciu moral.

Astfel, prima instanță apreciind corect circumstanțele cauzei și valorificând prejudiciul moral suportat de Mustafa Sertach, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, a admis parțial acțiunea, însă suma încasată a fost una exagerată, sumă pe care instanța de apel a micșorat-o, Colegiul considerând că suma dispusă spre încasare de instanța de apel este una întemeiată și reală suferințelor cauzate, care constituie de altfel o satisfacție echitabilă în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Or, potrivit art. 1423, alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin urmare, Colegiul consideră că prima instanță, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și în raport cu circumstanțele pricinii a constatat întrunirea condițiilor pentru încasarea prejudiciului moral în sumă de 5 000,00 lei cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, iar instanța de apel a menținut, care constituie de altfel o satisfacție echitabilă în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în partea argumentelor Ministerului Justiției al RM înaintate în recurs, consideră necesar a menționa că argumentele respective au fost examinate în prima instanță și în instanța de apel, fiind constatat cu certitudine faptul acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, care sunt evidente, totodată în conformitate cu

prevederile legislației în vigoare, complexitatea și durata prejudicierii lui Mustafa Sertach, fiind constatat și cuantumul prejudiciului moral.

În acest sens, instanța de recurs menționează că Ministerul Justiției al RM nu a prezentat și nu a invocat careva circumstanțe noi care nu au fost examinate de instanțele inferioare.

Mai mult ca atât, neîntemeiate fiind și argumentele Ministerului Justiției al RM cu privire la faptul că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că organul de urmărire penală, și-a îndeplinit obligațiile ce-i revin conform atribuțiilor în cadrul unei proceduri penale, care nu ar putea fi considerate ca o încălcare a drepturilor acesteia, or, circumstanțele în urma cărora urmărirea penală pe numele lui Mustafa Sertach a fost încetată, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se consideră că atribuțiile invocate au fost îndeplinite în detrimentul intereselor și drepturilor lui Mustafa Sertach, care ca consecință a avut de suferit moral.

Totodată, neîntemeiate fiind și argumentele Ministerului Justiției al RM cu referire la faptul că acțiunea lui Mustafa Sertach, nu întrunește prevederile art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Or, potrivit art. 3, alin. (1), lit. c) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.

Cele supra relatate, în ansamblu atestă faptul că, concluzia instanței de apel este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurent în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu.

Urmare a celor supra indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic susținerile recurentului precum că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, nefiind dovedite circumstanțele considerate de instanță ca stabilite, iar concluziile instanței expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece acestea contravin constatărilor relatate.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel din 13 iunie 2017.

În conformitate cu art. art. 444, 445, alin. (1) lit. a), 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mustafa Sertach împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligarea aducerii scuzelor oficiale din numele statului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat